

DE POSTRIJDER

DER PROVINCIE LIMBURG

WEEKBLAD VERSCHIJNENDE ELKEN ZATERDAG

BUREAU & REDACTIE:
DRUKKERIJ COLLE
RESULIERENWAL (Steenderpoort)
— TONGEREN —
Postbak N° 54855. — Telefoon 18.

AANKONDIGINGEN.
Prijs per regel fr. 1,00
Tusschen Allerie en Provincie-
nieuws, volgens overeenkomst.
KLEINEAANKONDIGINGEN:
Van 1 tot 4 regels fr. 3,50
Bike regel meer fr. 0,75

De Bekoring van 't Verleden

WAT ZOU IK AL NIET GEVEN ?

Wat zou ik al niet geven
Om nog een enkelen keer
Uit moeders mond te hooren
De liedjes van weleer
Die zij zoo schoon kon zingen...
Maar 't is zoo lang geleden !
Er kwam een droeve stonde :
Ong moederken ging heen.

Wat zou ik al niet geven
Zoo 't nog eens Winter was
En 's avonds uit zijn boeken
Ong vader voren las.
De lesjes uit die boeken
Zij beceden mij zoo zeer ;
Zijn boeken staan in 't rekje :
Ook vader is niet meer.

Wat zou ik al niet geven
Om nog eens avondstond
Rond 't stoveke te zitten
Waar elk zijn plaatsken vond...
Maar dagen, jaren gingen ;
Elk zoekt zich man of bruid,
En een voor een wij vlogen
Het vreedig nestken uit.

Dat is lang geleden,
Maar, langs de weg, toch
— Een knotwig langs zijn deurken —
Staat er ons huisken nog.
Wat men er rond komt bouwen ;
Dit huizeken — hoe klein —
Met zijn herinneringen
Zal steeds mij 't schoonste zijn !

F. VAN DE MAELE.

dat hij reeds de fundamente der samenleving ondermijnt en de maatschappij voortdurend met bloedvergieten, verbietigen en ruines bedreigt, waarvan we juist nu diepgevoelste getuigen zijn, blijkt het te noodzakelijker en dringender, dat de schare van verdedigers van het geloof grooter en sterker worde... »

De Kardinaal be-luif met te zeggen dat de H. Vader in het Congres de vruchtbare bekroning van de Wereldtentoonstelling van de katholieke Pers ziet.

Binnenland

VOORNAME GEBEURTENISSEN.

Nadat er eevrige onzekerheid had geheerscht op het gebied der binnenlandsche politiek, heeft zich de laatste dagen een gelukkige keering voorgedaan, zooals blijkt uit de redevoeringen van verschillende ministers.

De liberale minister Marcel Jaspar, hield op Woensdag 16 dezer een rede waarin hij o.a. zegde dat de grootste eenheidsheid bleescht tusschen de liberale, rechtche en socialistische ministers. « Vandervelde zoo-
wel als de andere ministers, aldus Jaspar, steekt zijn bewondering voor van Zeeeland niet onder stoelen of banken. De eerste minister heeft de eerbiedige genegenheid gevonden van al zijn collega's. De economische, financiële en politieke weersberg der in de kabinetraden voorgestelde oplossingen worden steeds door hem geschat met een buitengewone juistheid en snelheid ».

Verder zeide Jaspar : « Sommigen hebben een dilemma gesteld : Berlijn of Moskou, de dictatuur of het communisme. Doch we zijn niet in Spanje, noch in Rusland, noch in Frankrijk. Met Paul Janson zeggen we dat, indien men het volk in België zou verbieden kerkelijke diensten bij te wonen, wij de eersten zouden zijn om naar de kerk te gaar. Het zou misdadig zijn een fractie der bevolking tegen de andere op te hiten. In de volkshuizen, in de kerken, zooals in de liberale milieus is er een grote meerderheid van eerlijke lieden, die zich moeten verstaan en vereenigen tegen degenen die de morele en stoffelijke orde willen verstoren ».

Op Woensdag, 23 dezer hielden de socialisten een vergadering over de kwestie van de vorming van een Volksfront, waarin het verband met de communisten verworpen wordt en waarin gheheidsheid aan de grondwetelijke vrijheden wordt uitgesproken. Men drukt het zelfs in de dagorden uit dat men van het Staatsbestuur krachtdadige maatregelen verwacht tegen al degenen die op deze grondwetelijke vrijheden willen inbreuk maken.

In zijn aanspraak verklaarde M. Eekelaers, socialistisch volksvertegenwoordiger te Antwerpen : « Wij willen van geene dictatuur. Welnu de dictatuur is even verschrikkelijk te Moskou als te Berlijn ».

Men moet aan heel de Belgische bevolking verklaren : De Werklieden Partij heeft een eigen programma, maar zal zich niet compromitteren met de communisten die haar tegenstrevens zijn ».

Des te beter 't is dank aan de goede verstandhouding in het ministerie dat de Regeering in start is krachtdadig op te treden.

Gen nieuwe partij ?

DE INZICHTEN VAN M. VAN ZEELEND.

Men heeft aan M. Van Zeeland het inzicht toegechreven een nieuwe partij te willen stichten. Daarover schrijft het Handelsblad van Antwerpen zeer juist : « In politieke en journalistieke kringen was verleden week een gerucht verspreid, dat zou de minister president Van Zeeland ernstig aan denken tusschen de zich met den dag scherper afteekende rechtche en linksche « fronten » in een nationale centropartij, de partij der « Sociale Unie » in het leven te roepen.

Thans wordt van officieuze zijde meegedeeld, dat van een dergelijke nieuwe partij-informatie geen sprake is. Alleen wordt het waarschijnlijk geacht, dat de heer Van Zeeland in de naaste toekomst, zoowel binnen als buiten het parlement een beroep zal doen op de samenwerking met de Regeering van alle burgers, tot welke partij zij ook mogen behooren, die het behoud van de openbare orde en de handhaving van de sociale eendracht in den lande verzekerd willen zien.

Wij zijn van ganser harte bereid in deze zaak den Eersten Minister te steunen, zolang er in de driesdeligheid van het kabinet geen afdwaling ligt, om een der deelnemende partijen op eenigere wijze 'n de deken te willen leggen.

Recht door zee, wees aller leus, sociaal

ook recht door zee de leuze zij der katholieke groepen onderling.

Want wat zou het laten tegen den heer Van Zeeland te mopperen voor zoogezegde linkscheit tegenover anti-katholieke partijen, wanneer men zelf door vrouwen 'n verdeeldheid te zaaien de katholieke partij verzwakt ».

En in een leidend artikel van den hoofdsteller voegt gezegd blad erbij : « Wij van onzen kant blijven hameren op hetzelfde hamer : eendheid in de Katholieke partij, en anders niets ; Betrouwen in de Katholieke Unie van België, en anders niets ; Zij heeft ons vertrouwen niet verloren en zij moet het vertrouwen van onze Katholieke bevolking blijven bewaren ».

Opvoeding

HET EERSTE PLICHTBESEF.

De eerste schooldag.

De eerste schooldag is voor het jonge kind een heele gebeurtenis en als een riepwoord ziet het dien dag teemcet. Moeder heeft misschien wel allerlei goeds vertelt over de school en de zaak zoo voorgedeed, dat het kind er naar verlangt met kamers radies te spelen, zoons moeder het zegt en in werkelijkheid blijkt de eerste schooldag dat, ook een groote teleurstelling te zijn.

De tweede dag is het nieuwsje er af en wil het kind niet meer naar school, omdat de juffrouw wel niet zoo vriendelijk is als moeder het heelt voorgespiegeld en omdat de kinderen in plaats van te spelen stil moeten zitten en zelfs niet mogen spreken, enz. enz.

De eerste schooldag en de opleiding tot plichtbesef.

Beter is het de voorbereiding tot de school anders aan te pakken en het kind op te leiden tot plichtbesef. Moeder kan bv. zeggen dat alle menschen, zolang ze kinderen zijn naar school moeten gaan, dat men in de school allerlei zaken leert, die men moet kennen. Men leert er lezen en schrijven in mooie boeken, en indien kinderen niet naar school gaan, kunnen ze geen degelijke menschen worden. Zoo krijgt het kind een klein begrip van plicht en zal het zich groot voelen worden wanneer het naar school gaat, zelfs al komt dit niet heelemaal met zijn eigen wenschen overeen. Moeder kan ook nog zeggen, dat alle menschen moeten werken en de school is een begin daarvan. Indien kinderen niet naar school gaan worden ze lui en moeder moet als het kind de luiheid voorstellen als iets afschuwelijks, zoo zal het kind arbeid en plicht leeren beseffen, en van jongsaf zal het zijn leven daar naar richten.

Vroeg opstaan ; voldoende slaap.

Het kind moet zich natuurlijk aan den nieuwen toestand en de nieuwe omgeving aanpassen en de steun van moeder moet hierin een groote hulp zijn.

Moeder moet ook het kind leeren vroeg op te staan, zodat het tijd genoeg heeft om zonder overhaasting zich te kleeden en te ontbijten, zoodat het kind zuwachtig en gaar naar school zonder voldoende voedsel ; het komt vermoed in de school toe en het kan zijn gedachten niet concentreeren. Daaruit volgt een straf voor zijn onoplettendheid.

Moeder moet ook zorgen dat de kinderen tijdig naar bed gaan en hieraan moet onverwiltig de hand gehouden worden want voldoende nachtrust is noodig om den volgende morgen met frischen geest op te st an en in de school met de noodige aandacht de les te volgen.

Het nieuwe leerplan voor Grootste Machten ter Zee

Oorlogs- en Handelsschepen.

Wanneer men spreekt van macht ter zee, denkt men eerst en vooral aan de oorlogsschepen. Nochtans deze dienen alleen in tijd van oorlog ; de handelsschepen aarentegen dienen jaar in, jaar uit. Ze brengen immer het noodige aan voor de levensbehoeften, ze geven ook groote winsten aan het land dat meest transport doet. Zoals het vroeger was, zoo is het nu nog : Engeland blijft de grootste handelsvloed te bezitten. Zie hier overigens eevrige aandruidingen volgens Lloyd's Register Book, 103e uitgave van dit jaar.

EEN RONDSCHRIJVEN VAN DEN MINISTER VAN OPENBAAR ONDERWIJS AAN DE HUL, GOUVENEURS DER PROVINCIEN EN AAN DE INSPECTEURS VAN HET LAGER ONDERWIJS.

Uit kracht van hun recht van bestuur, stellen de schooloverheden te weten de gemeenteraden voor de gemeentescholen en de schoolcomités voor de aangenomen en aanneembare scholen het leerplan voor haar I-ere scholen vast. Dit leerplan moet noodzakelijkerwijze de in art. 17 der wet vermelde vakken omvatten.

Ter vergemakkelijking van haar taak, maakt mijn departement een modelprogramma op, dat het haar vrijstaat met de door haar nuttig geachte wijzigingen over te nemen.

Het nieuwe leerplan, door mijn geachten voorganger vastgesteld en pas in het licht gezonden, vervangt, voor de drie eerste graden, het leerplan van 1922.

De er in vervatte pedagogische onderrichtingen laten duidelijk de betekenissen en de eenduidige beginnelen van dit leerplan uitkomen ; voortdurend beriep op den waarneemingsgeest van de leerlieden door de studie van het milieu, vereenvoudiging van de leerstof en nadruk te leggen op de hoofdzaken : moedertaal, rekenen en schrijven.

De inspectie heeft tot opdracht gezegen in den loop der eerstkomende onderwijsveranderingen, het leerplan toe te liepen en het onderwizend personeel tot zins te strekken bij het op-popen der middelen van toepassing.

Deze toepassing zal geleidelijk geschieden. Trouwens, is het leerplan lenig genoeg, dank zij een ruime interpretatie, rekening te kunnen houden met de werkelijke toestanden. De leerkrachten moeten er zich eerst den geest van eigen maken. Met die medewerking van de inspectie zullen zij de in ieder leerjaar te behandelen, en met de plaatselijke omstandigheden in verband te brengen stof zorgvuldig voorbereiden.

Zoals het nieuwe leerplan het duidelijk zet, is er geen sprake van leerwijzen die tot doover vruchtdragend zijn gebleken, te verwerpen.

Anderzijds dient het wel verstaan dat de vaardigheden, die het kind noodig heeft : lezen, spreken, spelling, schrijven, vlot rekenen, meer dan ooit nauwkeurig en doelmatig dienen onderwizen.

Voor het leeronderwijs, prijkt het leerplan de globale methode aan. Het behoeft geen betoef, dat alleen zij die deze methode grondig kennen, haar met goed gevolg kunnen aanwenden en dat de onderwijzers te dus zorgvuldig moeten bestudeeren alvorens ze toe te passen.

M.i. ware het jammer zoo het nieuwe leerplan nieuwe schoolboeken die het levende woord van den meester op den verlangend dragen, al te stel voor den dag deed komen. Ten Slotte zouden de schooloverheden de bevoegde vereenvoudiging te keer gaan indien zij aan haar leerplan een nieuwe uitbreiding gaven. Ik hoop, dat zij dit zullen weten te vermijden.

Overeenkomstig voegere onderrichtingen gelieven de schooloverheden, onverwilt de inspectie in kennis te stellen met de aan haar leerplan toegebrachte wijzigingen.

Ik verzoeek :

- de heeren Gouverneurs dezen rondschrief van de gemeentescholen door middel van het Bestuurlijk Memoriaal mede te deelen ;
- de heeren inspecteurs van het lager onderwijs dezen rondschrief aan de besturen van de aangenomen en de aanneembare scho en mede te deelen.

De Minister, J. HOSTE.

IN DE VOORBEREIDING AFDEELING VAN HET MIDDELBAAR ONDERWIJS.

De minister heeft ook, in betrekking tot dat nieuwe leerplan, een rondschrijven gezonden aan de leden van het Toezicht ; aan de bestuurskolleges en aan de hoofden der rijksmiddellbare onderwijsinrichtingen met voorbereidende klassen, en voor kennisgeving, aan de besturen der provincies en der gemeenten, waar een provinciale, gemeentelijke of gepatrooneerde inrichting voor middelbaar onderwijs gevestigd is, met voorbereidende afdeling.

Deze dienstbrief bevat dezelfde bepalingen en be-luif dat, in het 5e en het 6e studiejaar een bijzondere aandacht moet gewijd worden aan de spraakunstige en de redkundige ontleding, ter voorbereiding van de middelbare studien.

Het departement zal zeer omzichtig zijn wat betreft de nieuwe handboeken welke door het nieuwe leerplan zouden ontstaan om ook hier het levende woord van den meester te vervangen.

Voornaamste Handelsvloeden.

Groot Britanje	17.183.000 tonnen
Vereenigde Staten	10.000.000 »
Japan	4.218.000 »

De gebeurtenissen in Spanje zijn onder-

4.051.000 »
3.708.000 »
ongeveer 3 miljoen

De Engelsche Koloniën id.
Frankrijk id.
België, volgeet hetzelfde werk, bezit 95 zeeschepen met een tonnenmaat van 350.000.

De hooge rang van Noorwegen.

Wat in bovenstaande tabel verwondert is niet dat men d'ar Engeland op de eerste plaats vindt. Dat was reeds zoo, een of twee eeuwen geleden. Maar men is erom verbaast dat Noorwegen (minder dan 3 miljoen inwoners) een zoo hoogen rang heeft veroverd. Dit land staat alhoer dan Duitsehland, Italië of Frankrijk. Het bereikt bijna de gelijkheid met Japan. Voor het jaar 1930 werd reeds de winst der handelsvloet van Noorwegen op 112 miljoen kronen of bijna 3 milliard Belgische frank berekend.

Aandeel van Engeland, Duitschland, Amerika.

De tonnenmaat van heel de wereld, in 1936, bedroeg 65.063.000 tonnen waarvan Frankrijk meer dan een vierde bezit (26,8%) en met zijn kolonien medeurekend bijna een derde. Engeland's handelsvloet is grooter dan die van Japan, Duitschland, Frankrijk en Italië te zamen.

Duitsehland had in 1934 de tweede plaats en zijn tonnenmaat bedroeg meer dan een tiende van de heele handelsvloet der wereld. Thans bedraagt ze minder dan 6 ten honderd. De Vereenigde Staten daarentegen die thans den tweeden rang innemen hebben hun aandeel sedert 1901 verdubbeld en van 5 t.h. op 15 t.h. gebracht.

Kwaliteit der schepen.

Van belang is ook de kwaliteit der vaartuigen of het aantal nieuwe schepen. In verhouding met hun vloet hebben Noorwegen, Japan, Frankrijk en de Engelsche koloniën, de meeste nieuwe schepen.

Velen zullen hier op de eerste plaats Duitschland en Italië verwaait hebben. Men ziet dat het mogelijk is deze landen in vrije concurrentie voorbij te streven.

G. S.

Voornaame Gebeurtenissen in de Wereld

De voornaame gebeurtenissen in de wereld weerkaatsen zich doorgaans op de leers al in een spiegel. Zie hier hoe deze gebeurtenissen alreer be-ordeeld werden.

Tijdens de afgelopen week was de algemeene strekking terughoudend, onregelmatig en besluiteloos.

Algemeene toestand in Europa.

Algemeene toestand in Europa.

De oorzaak hiervan lag in den verwarden politieken toestand, waarin men nog steeds geen enkel vast aanknoopingspunt kan ontdekken, om een eevrige waarschijnlijkheid de verdere ontwikkeling van den politieken toestand in Europa te bepalen. Deze week heeft een nieuwe vergadering van den Volkenbond en zullen heel wat nippende a-tueele kwesties in het tapijt gebracht werden, waarvoor men reeds sinds geruimen tijd naar een bevredigende oplossing zoekt ; men zou echter al bijzonder optimistisch moeten geteind zijn om te hopen dat deze oplossing nu etidelijk zullen gevonden worden.

Duitschland.

Ondertusschen heeft het Partijcongres tot Nürnberg nog eens extra de thans lusschende tegenstellingen op politieek, economisch en sociaal gebied in Europa onderstreep.

De schreeuwiger, dreigende verklaringen van Goebbels en Hitler tegen Rusland hebben onrust veroorzaakt, en toonen eens te meer dat de Duitse leiders slappe diplomaten zijn. Ze kunnen wel het eevrige volk op maat en bevel doen denken en handelen, maar dit heeft voor effect het akkoord tusschen Engeland en Frankrijk te versterken.

Engeland.

Het is inderdaad opvallend dat de Engelsche minister van buitenlandse zaken, die ziek was, spoedig na de Duitse uitlatingen overeen bleek en op 20 dezer bevel kon brengen aan den Franschen minister-president Blum, alvorens naar Genève te vertrekken, waar hij aan de zittingen van der Volkenbond zou deelnemen.

Spanje.

In Spanje schijnen de nationalistien meer en meer mee ter te worden van den toestand, maar het kan toch nog geruimen tijd duren, vooraleer hier een definitieve beslissing valt.

De gebeurtenissen in Spanje zijn onder-

Belang der Druipers

HET OORDEEL VAN Z. H. DEN PAUS.

Een voorraanstaande plaats.

Dat het belang der katholieke drukpers een voorraanstaande plaats bekleedt in de veelzijdige werkzaamheid van Z. H. den Paus blijkt uit de herinnering van enkele feiten.

Tentoonstelling en drie Congressen.

Dit jaar heeft te Rome in het Vatikaan de Tentoonstelling der katholieke drukpers der wereld plaats. Tijdens de afgelopen week werden ook te Rome drie Congressen van deze drukpers gehouden.

Scholen voor dagblad-schrijvers.

Het eerste was het Congres voor de vorming of op'eiding der katholieke journalisten op 22-24 September onder voorzitterschap van Prof. Paul Verschove, bestuurder van de uittekende school voor dagblad-schrijvers gehecht aan de katholieke Universiteit van Rijsel (Frankrijk). Belangrijke verlagen werden ingediend door M. Joseph Demaerde, bestuurder van de Gazette de Liège, door M. Thomas Greenwood, leeraar aan de Universiteit van Londen, door M. O'Sullivan, deken der faculteit van journalistie aan de hogeschool van Milwaukee, Vereenigde Staten, enz.

Een tweede Congres is meer speciaal voor de periodieke drukpers der Italiaanische Minderbroeders bestemd.

Het eigenlijke groot Internationaal Congres ingericht ter gelegenheid van het 75 jarig bestaan van de Osservatore Romano had van 24 tot 27 September plaats.

Een schrijven van Kardinaal Pacelli.

Het gaf aanleiding tot een belangrijk schrijven van Kardinaal Pacelli, staatssecretaris van Z. H. Pius XI.

We ontleenen er enkel een uittreksel aan, waaruit het groot belang van de dagblische en periodieke drukpers blijkt.

« Zich ten vol'e bewust van het buitengewoon belang van de Katholieke Journalistiek weet de H. Vader, dat de kampioenen der pen deze taak niet vervullen kunnen, als zij niet diep vervuld zijn van dien geest van geloof, waaronder de intellectueele cultuur en zelfs de godsdienstige niet haar hoge zending kunnen vervullen. Daarzonder kunnen de journalisten ook niet tot krachtdadige medewerkers aan het grote en moeilijke werk gemaakt worden om de dwalingen te bestriden en de waarheid te verbreiden... »

De H. Vader weet, dat deze zending van 't leeraamt in den loop der eeuwen dank zij de medewerking van zijn beste zonen van den geestelijken en leekenstand trouw voortgezet is. En onder hen wordt in onzen tijd de voorhoede gevormd door de schrijvers in de dagblad- en de periodieke pers, welke voorbeternd is in hun handen het wapen der waarheid te zijn tegen den dagelijkschen aanval van de dwaling, zoowel de intellectueele als de moreele dwaling.

En daar in onze dagen de strijd der vlijandelijke machten steever vorschriipt is,

RECHT DOOR ZEE, WEES ALLER LEUS, SOCIAAL

Wat zou ik al niet geven
Zoo 't nog eens Winter was
En 's avonds uit zijn boeken
Ong vader voren las.
De lesjes uit die boeken
Zij beceden mij zoo zeer ;
Zijn boeken staan in 't rekje :
Ook vader is niet meer.